

Dopad kvalifikační směrnice na právní postavení uprchlíka v EU – Resumé.

Diplomová práce pojednává o dopadu kvalifikační směrnice na právní postavení uprchlíka v EU. Cílem diplomové práce je analyzovat jednotlivá ustanovení směrnice¹ a zjistit jejich dopad na uprchlíky a osoby se statusem podpůrné ochrany. Otázky související s problematikou azylu jsou v posledních letech vysoce aktuální, zejména s ohledem na tisíce osob potřebujících mezinárodní ochranu.

Tato diplomová práce se skládá z úvodu, pěti kapitol a závěrečného shrnutí. Úvod vymezuje předmět práce a nastiňuje faktickou situaci azylu v EU. Kapitola první je rozdělena do dvou podkapitol, přičemž první podkapitola ilustruje historický vývoj Společného evropského azylového systému. Podkapitola druhá, rozdělená dále do čtyř částí, popisuje právní základ kvalifikační směrnice.

Svým rozsahem nejširší kapitola druhá vysvětluje podmínky pro získání statusu uprchlíka podle právní úpravy směrnice a rozpadá se dále do pěti podkapitol. Podkapitola první vymezuje definici uprchlíka, jejíž znaky musí osoba žádající o uprchlický status vždy naplňovat. Podkapitola druhá se zabývá klíčovým prvkem této definice, termínem „opodstatněná obava z pronásledování“, a je dále rozdělena do čtyř částí, z nichž každá podrobně rozebírá dílčí aspekty právního pojmu pronásledování. Podkapitola třetí pak pojednává o institutu vnitřního přesídlení a podkapitola čtvrtá o důvodech poskytnutí mezinárodní ochrany *sur – place*. Pátá podkapitola popisuje důvody zániku statusu uprchlíka, konkrétně ukončení, vyloučení a další důvody vedoucí k zániku uprchlického statusu.

Kapitola třetí se zcela soustředí na institut podpůrné ochrany jako na druhý typ mezinárodní ochrany poskytovaný vedle statusu uprchlíka, přičemž v sobě zahrnuje tři podkapitoly. Podkapitola první vysvětluje mechanismus podpůrné ochrany a srovnává jej s uprchlickým statusem. Druhá podkapitola vymezuje podmínky nutné pro získání statusu podpůrné ochrany, kdy se zaměřuje zejména na právní výraz „reálná hrozba vážné újmy“. Podkapitola třetí ilustruje ukončení podpůrné ochrany.

¹ Směrnice Rady 2004/83/EC z 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany.

Kapitola čtvrtá v sobě zahrnuje dva tématické okruhy, konkrétně právní úpravu posuzování žádostí v podkapitole první a obsah mezinárodní ochrany v podkapitole druhé. Ta se dále rozpadá do čtyř částí, kde jsou nastíněny základní principy a nejvýznamnější práva poskytovaná uprchlíkům a osobám se statutem podpůrné ochrany.

Konečně, kapitola pátá analyzuje konkrétní pozitivní a negativní dopady jednotlivých ustanovení směrnice na postavení uprchlíků a osob požívajících statusu podpůrné ochrany a porovnává rozdílnou aplikaci těchto ustanovení v jednotlivých členských státech EU. Nalezneme zde zejména kritiku některých nejasných ustanovení směrnice poskytujících široký prostor pro restriktivní způsob interpretace ze strany členských států. Dále pak tato kapitola informuje o navržené změně stávajícího znění kvalifikační směrnice předložené Komisí EU v říjnu 2009. V závěru je shrnut obsah všech předchozích kapitol diplomové práce.